

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ג' באב תשע"ז | דף היומי בבלי: סנהדרין י'
דף היומי בהלכה: מסימן רמ"ה מאמצע סעיף א' "ואם לא התנו" עד סעיף ג'.
מוסר: פרק א' 'ונהנה אנו רואים' עד 'ויזכור האדם תמיד'. | קנין חכמה הלימוד השבועי: ארחות צדיקים שער הזכירה
'החמש ועשרים' עד שער השתיקה 'ובעבור שהלשון קלה'.

חדש! מצורפים קבצי PDF של לימוד מוסר מתוך הספר 'שם עולם'

ענייני דינמא

כל מה שרצית לדעת על הרחיצה בתשעת הימים?

חודש אב שחל בערב שבת, מותר לרגיל בכך לרחוץ את כל גופו במים חמים. איסור רחיצה זה הוא רק כשהרחיצה נעשית לשם תענוג, אבל כשנעשית לשם הסרת לכלוך הריהי מותרת. וכתבו הפוסקים שאף רחיצה במים קרים בימים החמים, לשם הסרת זוהמת הזיעה, מותרת; ויש שהתירו אף בסבון, כאשר הדבר נצרך להסרת הזוהמה. אולם, יש שלא הקלו בכך אלא לאיסטניס הרגיל לרחוץ בכל יום גם בחורף, ורק במים קרים וללא סבון; ויש שאסרו זאת מכל וכל. [סימן תקנא, סעיף טז וס"ק צג-צז, שעה"צ ס"ק צח וביה"ל ד"ה בחפיפת; ביאורים ומוספים דרשו, 110-109]

בשולחן ערוך הביא שני מנהגים בנוגע לזמני איסור הרחיצה בחודש אב: מראש חודש ואילך, או בשבוע שחל בו; ולמנהג האשכנזים יש להחמיר בכך מראש חודש ואילך, ואף במים קרים, אולם מותר לרחוץ את הפנים, הידים והרגלים במים קרים, ונחלקו הפוסקים בנוגע לזקן, אם הוא נחשב כחלק מהפנים לענין זה, וכן נחלקו בנוגע לאזור הנחשב כיד ורגל לענין זה. בערב שבת חזון מותר לחפוף את הראש במים חמים, והרגיל לרחוץ במים חמים בכל ערב שבת רשאי לרחוץ גם את פניו, ידיו ורגליו במים חמים, וכן מותר לאדם המקפיד לטבול במקוה בכל ערב שבת, לטבול במים קרים; וכל אלו מותרים גם בערב שבת חזון, אלא שאז יש לעשותם לכתחילה לפני חצות היום. ובראש

הדף היומי בהלכה

באיזה מקרה חולקים שותפים רק כשמונים וששה אחוזים מהרווחים?

86%

השבת בשווה. ויש אומרים שבדיעבד רשאי ישראל לכוף את הגוי לחלוק את רווחי השבת, או ליטול רווחי יום אחד מימי החול כנגד רווחי השבת שנטל הגוי, אף ללא ההסכם הנ"ל. ולדעת הרמ"א, במקרה שהדבר כרוך בהפסד כספי רב - ניתן לסמוך על דעה זו, ובתנאי שלא דרש ישראל מהגוי לעבוד בשבת, ואינו מזכיר בשעת החלוקה שהוא נוטל חלק ברווחי החול תמורת מה שנטל הגוי מרווחי השבתות. [שו"ע רמה, א, משנ"ב ת, וביה"ל ד"ה וחלקו, וע"פ שעה"צ ה]

כפי שלמדנו, ישראל וגוי השותפים בעסק - עליהם לסכם בשעת יצירת השותפות שהעבודה והרווחים של יום השבת ישתייכו לגוי, וכנגדם, העבודה והרווחים של יום אחד מימות החול ישתייכו לישראל. ואם לא סיכמו כן - הגוי נוטל את הרווחים של כל השבתות, ואת כל רווחי החול יחלקו בשווה. ואם סך רווחי השבתות אינו ידוע - נוטל הגוי שביעית מהרווחים, ואת יתר הרווחים (כ-85.7%) יחלקו בשווה. ואין ישראל רשאי לכוף את הגוי לחלוק את רווחי

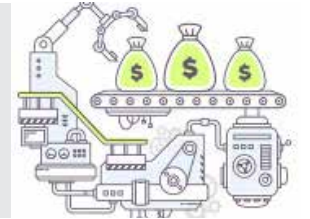
האם ניתן להיענות להצעתו של הגוי שמסכים לחלוק עם שותפו היהודי את רווחי השבת

הַיָּתֵר. מאידך, אין דין זה אמור אלא כשהתרצו לחלוק בשווה את כל הרווחים כאחד, ככל חלוקת שותפות, ללא התייחסות לרווחי יום זה או אחר; אך אם מחשבים במפורש את רווחי שני הימים – יום השבת ויום החול שכנגדו, על מנת להשלים את הפער שביניהם – נחלקו הפוסקים אם ההסכם מועיל. ובכל מקרה, אין הישראל יכול לכוף את הגוי לחלוק בשווה. [שו"ע רמה, ב, משנ"ב יג, ושעה"צ י; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

ישראל וגוי השותפים בעסק עם ההסכם הנ"ל, ובשעת חלוקת הרווחים התרצה הגוי מעצמו לחלוק את כל הרווחים בשווה – רשאי הישראל לחלוק עמו בשווה, והרי זו כמתנה שהגוי נותן לשותפו הישראל. ויש שכתב שדין זה אמור רק באופן שניהלו רישום מסודר של רווחי יום השבת, ורווחי יום החול שבו עובד הישראל כנגדו, ואחר כך התרצו לחלוק הכל בשווה, כיון שבאופן זה יש ערך להסכם; אך אם לא ניהלו רישום, וחולקים את הימים כרגיל כאילו לא סיכמו מאומה, בטל ההסכם, והגוי נוטל את שביעית הרווחים, וחולקים את

באיזו שותפות של יהודי וגוי ניתן לכתחילה לחלוק את רווחי השבת?

בשבת בציווי ובשליחותו, כשכיר יום; אך כאן הדבר מותר, שהרי הכל יודעים שהגוי הוא שותף בעסק, ומבינים שעובד מדעת עצמו ולצורכו. והגם שרווחי השבת הם בעצם מתנה מהגוי לשותפו הישראל – כשחולקים את הרווחים, לא יטול הישראל את רווחי השבת בפני עצמם, משום שהם דומים ל"שכר שבת", אלא יטול אותם ב"הבלעה" עם יָתֵר הרווחים. [שו"ע רמה, א, ומשנ"ב י-יב; ביאורים ומוספים דרשו, 14]

כל האמור לעיל (ובתקציר לאתמול), הוא בעסק בו עובדים השותפים בתורנות לפי ימים. אבל בעסק בו עובדים השותפים יחד בכל ימי החול, והגוי עובד מדעת עצמו גם בשבת, ללא כל דרישה מצד הישראל – רשאי הישראל לחלוק עמו בשווה את כל הרווחים, כיון שהגוי עובד בשבת לצורך עצמו, ולא כדי להרבות את חלקו של ישראל; והרי זה כקבלן העובד לצורך השלמת העבודה המוטלת עליו. ואמנם בדרך כלל כאשר מפורסם שהעסק הוא של ישראל, אסורה אף הקבלנות, משום 'מראית העין', שיחשדו שהגוי עובד עבור ישראל

מדוע סטר החכם לחברו בפני המלך אנדריינוס?

כלומר, שיבחתי את הדיבור באמצעות דיבור, ואילו הוא בא לשבח את שלו בשלי, כלומר, בא לשבח את השתיקה באמצעות דיבור. והוסיף ואמר: כך אמר שלמה המלך, לא אמר האלקים שתהיה יושב ושותק כְּאַלֵם, אלא "בְּרֵב דְּבָרִים לֹא יִחַדֵּל פִּשְׁעוֹ", דהיינו – אם מרבים דברים אזי אין הדיבור ראוי, אבל מיעוט הדיבור ראוי. והיכן ראויה מניעת הדיבור לחלוטין? בדיבור על הזולת, ועליו סיים שלמה המלך ואמר: "חֲשֹׁךְ שִׁפְתָיו מִשְׂכִּיל". [ארחות צדיקים, שער השתיקה]

סיפרו רבותינו ז"ל: שני חכמים היו עומדים לפני המלך אנדריינוס, האחד שיבח את הדיבור, והשני שיבח את השתיקה. שאל המלך את הראשון: במה יפה כחו של הדיבור? והשיב: אלמלא הדיבור, היאך המלכים מתמלכים בעולם? היאך הספינות פורשות לים? היאך המתים נגמלים חסד? היאך משא ומתן בעולם? אמר לו המלך: יפה דברת. חזר המלך ושאל את השני: במה יפה כחה של השתיקה? עמד השני ובא להשיב, בא הראשון וסטר לו על לחיו. שאלו המלך: מדוע סטרת לו? אמר לו: אדוני המלך, אני שיבחתי את שלי בשלי,

בשנינות מיוחדת ואופיינית גרם רבי יעקב גלינסקי לגביר לכתוב שיק מכובד. וגם כיצד הגיב הגרנ"צ פינקל כשכוס יין נשפכה על שולחנו

ראיון עם הרב משה הרמן, עורך העלון הפופולרי 'לקראת שבת', על הווארטנים, המשלים והסיפורים המרתקים שיצורפו לעלון שיתפרסם מחר בעז"ה. יעקב א. לוסטיגמן

כסף גדול לצרכי צדקה, ויצא להלוות כסף ממטרונתא כשלשם כך הוא קבע שהשמים והים יהיו ערבים על ההלוואה.

"עוד נביא השבוע מאמר של הרב ברוך שמואל גנוט, המתאר בשפה קולחת ועכשווית, את מצב הציפיה שלנו לגאולה, והאם באמת חשוב לנו שמשיח יבוא כבר בשעתיים הקרובות או שמבחינתנו זה בסדר גמור שהוא יבוא רק בשבוע הבא, אחרי שנסיים לתכנן את הטיול הגדול לצפון.

"וגם על מה ביקש מרן בעל 'שבת הלוי' הגר"ש ואזנר זצ"ל את סליחתו של הבחור ששמש כגבאי שלו במשך שנים? ומה היה חשוב לו למסור לבעלת הבית שבו ביקר בחנוכת הבית? גם את זה נקרא השבוע ב'לקראת שבת' בעז"ה, וכן נביא לקט של פניני הלכה לשאלות המעשיות ביותר בתשעת הימים, וסקירה של תקופת החורבן על פי מדרשי חז"ל הקדושים, ועוד כהנה וכהנה חומרים מרתקים ומלאי תוכן תורני ערכי ומעניין, כמיטב המסורת של 'לקראת שבת' בעז"ה."

כמדי שבוע, פנינו גם השבוע לרב משה הרמן, עורך העלון הפופולרי 'לקראת שבת', כדי לשמוע ממנו מעט על התכנים המרתקים שיופיעו בעלון שיתפרסם מחר בעז"ה, ויהיה מלא וגדוש בווארטנים, סיפורים ומשלים בענייני הפרשה ובענייני האבלות על חורבן בית המקדש.

"נביא השבוע סיפור מדהים עם הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל שיום ההילולא שלו חל בימים אלו, ועל הדרך בה הגיב כששמע שבחור מהישיבה המרה את פיו ונסע לארה"ב בניגוד להוראות, כדי לראות את סבו רגע לפני מותו. מה עשה הגרנ"צ פינקל כשהבחור הזה שב ארצה כדי לארגן את סידורי ההלוויה של הסב? "כמו"כ נביא השבוע בעזרת ה' סיפור מיוחד שסיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, אשר כדרכו מלא בשנינות מיוחדת, עם מסרים חדים החודרים לעומק הלב, בו הוא מסביר מדוע אותו רבי עקיבא שהגיע לדרגות נשגבות של אמירת "גם זו לטובה", בכל עת, לא השתמש באותה מטבע לשון כשהיו זקוקים לסכום